ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΑΝΤΕΛΙΝ

Η «ΚΥΡΙΑ ΜΑΜΑ»

Ὤ! πῶς περνάει ὁ καιρός... πῶς φεύγουν τὰ χρόνια!...

Πολὺ μικρὴ ἀκόμη, ἡ Ἰουλία, εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸν κυττάζῃ βγαίνοντας ἀπ' τὸ σχολειό της, γιατὶ τὸν εὕρισκε νόστιμο. Ἀργότερα, ὅταν ἄρησε τὸ σχολεῖο, τὸν περίμενε στὸ παράθυρο. Ἐσήκωνε τὴν ἄκρη τῆς κουρτίνας καὶ τοῦ ἔστελνε, χωρὶς νὰ τὴν βλέπῃ, μὲ τὸ χέρι φιλιά. Μὲ τὸ αἴσθημα αὐτὸ στὴν καρδιὰ μεγάλωσε. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τῆς εἶχε γίνει πειὰ ὁ παλμὸς τῶν παρθενικῶν της ὀνείρων. Μὰ αὐτὸς δὲν εἶχε καταλάβει ποτὲ τίποτε. Γιατὶ ἡ νέα τὸ θεωροῦσε ἔγκλημα ν' ἀφήσῃ νὰ φανῇ ἡ ἀγάπη της. Μιὰ μονάχη εἶχε ἐλπίδα, ὅπως κάθε κόρη: Νὰ μαντέψῃ ἐκεῖνος τὸ αἴσθημά της.

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν τὴν ἐμάντεψε τὴν ἀγάπη της. Ἔφυγε, ἔμεινε μερικὰ χρόνια μακρυὰ καὶ ἔπειτα ξαναγύρισε. Μὰ ὅταν γύρισε, στὸ μπράτσο του στηριζόταν μιὰ χαριτωμένη νεαρὴ γυναῖκα. Εἶχε παντρευτῆ.

***

Στὸν κῆπο τῆς πλατείας, ὅπου πήγαινε ἡ Ἰουλία κάποτε γιὰ νὰ καθήσῃ μὲ τὸ βιβλίο της, εἶδε μιὰ μέρα νὰ παίζουν, κοντὰ στὸ συντριβάνι ὅπου εἶχε καθήσει, δυὸ μικρά, ποὺ τὰ πρόσεχε μιὰ χανδρὴ γκουβερνάντα. Ἀγαποῦσε πολὺ τὰ παιδιὰ καὶ ρώτησε τὴ γκουβερνάντα:

— Ποιανοῦ εἶνε αὐτὰ τὰ χαριτωμένα παιδάκια;

Μὰ ἡ ἀπάντησις τῆς γκουβερνάντας τὴν ἔκανε νὰ σκύψῃ ἀμέσως ἐπάνω στὸ βιβλίο της τὸ ξανθό της κεφάλι...

Ἦσαν δικά **του τὰ μικρά.**

Τὴν ἄλλη μέρα τὰ ξαναεῖδε καὶ πάλι καὶ τὰ φώναξε κοντά της:

— Δὲν μὲ φοβόσαστε, δὲν εἶνε ἔτσι; Καθῆστε μιὰ στιγμὴ κοντά μου.

Τὰ πῆρε καὶ τὰ δυὸ πάνω στὰ γόνατά της καὶ τὰ κύτταξε τρυφερά.

— Πῶς σᾶς λένε; τὰ ρώτησε ἔξαφνα.

— Πέτρο, ἀπάντησε τὸ ἕνα.

Ἀνατρίχιασε... Ἦταν τὸ ὄνομά του.

Καὶ αὐτὸ τὸ παιδάκι, ποὺ τὸ ἔλεγαν Πέτρο, πῆρε τὸ πρῶτο φιλί της...

Ἀπὸ τότε ἐρχόταν κάθε μέρα καὶ καθόταν σ' ἐκεῖνο τὸν πάγκο, γῦρο ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔπαιζαν τὰ παιδιά. Ἐκεῖνα τὴν ἀναγνώριζαν ἀμέσως, τὴν εὐγενικὴ κυρία, καὶ μόλις ἔφταναν στὸν κῆπο, ἔτρεχαν νὰ τὴ φιλήσουν. Καὶ στὰ παιδιάτικα φιλιά τους, ἐκείνη νόμιζε πὼς ξανάβρισκε κάτι ἀπὸ ἐκεῖνον...

Ἔγινε φιλενάδα τους, ἔγινε ἡ ἐμπιστή τους, ἡ «κυρία μαμά» τους, ὅπως τὴν ἔλεγαν. Τοὺς ἔδινε κάθε μέρα μικρὲς ζωγραφιές, καραμέλες, γλυκα. Καὶ τὰ μικρὰ δὲν ἐρώτησαν ποτὲ τους, ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ ὡραία ἄγνωστη, ποὺ τὰ φιλοῦσε καὶ ποὺ τὰ παρακολουθοῦσε τρυφερὰ μὲ τὸ βλέμμα ὅταν ἔτρεχαν ἀνάμεσα στὶς σόρρες τοῦ κήπου.

***

Πέρασε στὸ μεταξὺ ἕνας κακὸς χειμῶνας ποὺ εἶχε ἐρημώσει τὸν κῆπο. Μὰ ἦρθε ἡ ἄνοιξι. Τὰ δέντρα ἄρχισαν νὰ πρασινίζουν καὶ πάλι.

Ἐκείνη ξαναπῆγε καὶ κάθησε πάλι στὸ συνηθισμένο της πάγκο. Κύτταξε γύρω της ἀνήσυχα. Ποῦ ἦσαν οἱ δυὸ μικροὶ φίλοι της; Ποῦ ἦσαν τὰ παιδιά του; Γιατὶ δὲν φαίνονται πουθενᾶ; Γιατὶ αὐτὰ μονάχα λείπουν, ἐνῶ τὰ πουλάκια τοῦ κήπου ἔχουν ξαναγυρίσει ὅλα;

Μιὰ ἀγωνία σφίγγει τὴν ψυχή της.

— Μὰ ὄχι, εἶνε ἀδύνατο... μουρμουρίζει.

Καὶ κάθε μέρα ἐξακολουθεῖ νὰ πηγαίνῃ νὰ κάθεται στὸν ἴδιο πάγκο καὶ νὰ κρατῆ τὰ μάτια καρφωμένα στὴν καγγελωτὴ εἴσοδο τοῦ κήπου...

Πέρασαν μέρες. Καὶ ἔξαφνα, νά τα!...

Εἶνε καὶ τὰ δυὸ μαζύ. Μὰ μιὰ μαύρη κορδέλλα τριγυρίζει πένθιμα τὰ μανίκια τους.

Περπατοῦν ἀργὰ καὶ θλιμένα. Εἶνε ἀληθινὰ ἕνα σπαρακτικὸ θέαμα νὰ τὰ βλέπῃ κανεὶς ἔτσι.

Κάνει νὰ σηκωθῆ. Μὰ δίπλα τους βλέπει τὸν πατέρα τους. Εἶνε ἐκεῖνος. Κι' αὐτὸς φορεῖ πένθος. Τὸ καπέλλο του τὸ τριγυρίζει μιὰ φαρδειὰ μαύρη κορδέλλα. Ἔφυγε λοιπὸν γιὰ πάντα ἡ χαριτωμένη γυναῖκα, τὴν ὁποία αὐτὸς εἶχε φέρει ἀπὸ μακρυὰ καὶ ποὺ τὴν εἶχε ἰδῆ ν' ἀκουμπᾶ ἐπάνω στὸ μπράτσο του... Τώρα πειὰ δὲν αἰσθάνεται τὴν παραμικρὴ ζήλεια γιὰ τὴ νεκρή.

Τὰ δυὸ μικρὰ τὴν εἶδαν ἀπὸ μακρυά, μὰ δὲν ἔτρεξαν νὰ πάρουν ὅπως ἄλλοτε τὰ φιλιά της. Ἡ παρουσία τοῦ μπαμπᾶ τους, τὸ πένθος τους, τὰ συγχρατεῖ δεινά, στενοχωρημένα. Τὴν δείχνουν μονάχα ἀπὸ μακρυὰ στὸ μπαμπά τους, ὁ ὁποῖος τὴ χαιρετᾶ, χωρὶς νὰ πλησιάσῃ.

Καὶ ὅταν πέρασαν πειά, αὐτὴ ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ μένῃ στὸν πάγκο της, μὲ κατάψυχρη τὴν καρδιά. Μιὰ αἴσθησι ἐγκαταλείψεως, ξαφνικῆς μονώσεως τὴν κυριεύει ὁλόκληρη. Καὶ τότε προβάλλει μέσα της ἡ ζήλεια γιὰ τὴ νεκρή, ποὺ πῆρε μαζύ της, φεύγοντας, ὅλα τὰ φιλιὰ αὐτῶν τῶν παιδιῶν καὶ τὰ δικά της ἀκόμη...

Καὶ ἡ ἀπόφασίς της νὰ μείνῃ καλή, φαίνεται τώρα ἀνίσχυρη ἐμπρὸς στὰ ἄσχημα συναισθήματα ποὺ σιανταράσσουν τὴν ψυχική της γαλήνη.

***

Σιγὰ-σιγά, τὶς ἄλλες μέρες, τὰ μικρὰ ξαναγυρίζουν κοντά της. Εἶνε σὰν νὰ ξαναρχίζῃ καὶ πάλι ἡ ἀγάπη μαζύ τους. Καὶ στὸ τέλος ἡ φιλία τους ξαναγίνεται ἐλεύθερη, ὅπως πρῶτα.

Ἐκεῖνος τὰ συνοδεύει πάντοτε τὰ μικρὰ στὸν κῆπο, μὰ δὲν πλησιάζει ποτέ. Χαιρετᾶ ἀπὸ μακρυά, βγάζοντας μὲ μιὰ κίνησι γοργὴ καὶ θλιβερὴ τὸ καπέλλο του...

Ἕνα ἀπόγευμα τὸν εἶδε νὰ μπαίνῃ στὸν κῆπο. Ἦταν μόνος. Ἐφανόταν νὰ ἀποζητοῦσε κάποιον μὲ τὸ βλέμμα του, καὶ ὅταν τὴν εἶδε, πλησίασε στὸν πάγκο ὅπου καθότανε. Ἐκείνη ἔκανε τὸς διάθαζε τὸ βιβλίο ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια της, τὰ δάχτυλά της θωῦ ἔτρεμαν δυνατά.

— Δεσποινίς...

Στὸ μπράτσο του στηριζότον μια χαριτωμένη, νεαρὴ γυναῖκα»...

Ἦταν μπροστά της, μαρμαρωμένος, μὲ τὰ μαῦρα ροῦχα τοῦ πρόσφατου πένθους του. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἄκουγε τὴν ὡραία καὶ σοβαρὴ φωνή του.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, δεσποινίς, γ' αὐτὸ ποὺ πρόκειται νὰ σᾶς πῶ... τῆς εἶπε. Δὲν εἶνε καὶ τόσο συνηθισμένο... τόσο καθὼς πρέπει... Μὰ σεῖς στέκεσθε, ἀσφαλῶς, ἐπάνω ἀπὸ τὴ συνδιάσταση ἠθικοτυπία... Τὰ παιδιά μου μοῦ ἔκαναν συχνὰ λόγο γιὰ σᾶς... Σᾶς ἀγαποῦν πολύ...

Ἡ φωνή του ὅσο πήγαινε γινότανε καὶ πιὸ χαμηλή.

— Ξέρετε, βέβαια, πὼς δὲν ἔχουν πειὰ μαμὰ στὸ σπίτι... Θέλετε νὰ ἀντικαταστήσετε αὐτὴν ποὺ μᾶς ἔχει ἀφήσει;...

Τῆς ἄπλωνε τὸ χέρι.

Ἐκείνη ἔκλεισε τὰ μάτια, ναρκωμένη ξαφνικὰ ἀπὸ τὴν ἀπρόσπτη αὐτὴ εὐτυχία, τὴν ὁποία δὲν εἶχε κἂν ὑποψιασθῆ προτήτερα. Ἡ ξαφνικὴ χαρὰ ποὺ αἰσθανόταν μέσα της τὴν ἐξάλλε.

Ἔβαλε τὸ χέρι της μέσα στὸ δικό του.

— Εὐχαριστῶ... εἶπε. Εἴσαστε πολὺ καλός... Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου εὐτυχισμένο γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ εἴπατε...

Καὶ ἔκλεισε ξανὰ τὰ μάτια της.

— Μά, ἂν τὸ θέλετε, ἐπρόσθεσε ἔπειτα, θὰ εἶμαι ἀπλῶς φίλη σας... Καὶ γιὰ τ' ἀγαπημένα μικρά, τὰ παιδιά σας, θὰ μείνω ἡ «κυρία μαμά» τους... Θάναι καλύτερα ἔτσι...

Ἐκεῖνος παραξενεύτηκε. Μὰ ἡ Ἰουλία εἶχε τὸ λόγο της.

Ἀπότομα, μέσα στὴ μεγάλη της χαρά, θυμήθηκε τὶς κακὲς στιγμὲς ποὺ εἶχε κάνει τὴν προηγουμένη μέρα, τὴ ζηλοτυπία ποὺ εἶχε αἰσθανθῆ γιὰ τὴ νεκρή. Καὶ σκέφθηκε πώς, ἂν ζοῦσε μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα, ποὺ ἡ ἄλλη τὴν εἶχε δημιουργήσει, ὅπου ἐκυμάτιζε ἀκόμη τὸ ἄρωμά της, ἐὰν ἄγγιζε καὶ ἀνακάτευε κάθε μέρα ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀντικείμενα, στὰ ὁποῖα ἔμενε κάτι ἀπὸ τὴ νεκρή, ἡ ζηλοτυπία της θὰ τὴν ἐκυρίευε ἴσως καὶ πάλι, θὰ ἄρχιζε νὰ ψυχραίνεται, νὰ ἐκνευρίζεται, θὰ πάλευε ὁλόψυχα μὲ τὴν ἀέρινη ὕπαρξι τῆς νεκρῆς, ἐπάνω στὴν ὁποία θὰ σκόνταβα πάντοτε κι' ὅτι κι' αὐτὸς ἀκόμη δὲν θὰ γινόταν ποτὲ ὁλότελα δικός της, γιατὶ καμμιὰ δύναμι, καμμιὰ τρυφερότητα δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κάνῃ τὴν ἄλλη νὰ μὴν εἶχε ὑπάρξει καὶ νὰ μὴν τὸν εἶχε ἀγαπήσει.

Σκέφθηκε πὼς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ξαναγυρίσῃ πειὰ πίσω καὶ νὰ ξαναδοῦ ἀνέγγιχτο τὸ παρελθόν.

***

Καὶ τότε, ἐνῶ τὸ σούρουπο ἔπεφτε πάνω στὰ δέντρα καὶ τὰ πουλάκια ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ δυνάμωναν τὰ τραγούδια τους, σηκώθηκε, τὸν χαιρέτησε κ' ἔφυγε.

Ναί, ἦταν μιὰ χήρα!... Τὴν πρώτη της ἀγάπη τῆς τὴν πῆρε μια ἄλλη. Τὸ παρελθὸν δὲν ὑπῆρχε πειά... Καλύτερα λοιπὸν νὰ μένῃ ἡ «κυρία μαμά» τῶν παιδιῶν του καὶ νὰ μὴ γινόταν γυναῖκα του. Μιὰ ἄλλη τῆς ἐμπόδιζε τὴν εὐτυχία μέσα ἀπὸ τὸν τάφο της. Ἡ νεκρή!